

INFORMATOR MUZEUM W GRUDZIĄDZU

Rok II Nr 9(16)

Grudziądz

wrzesień 1961 r.

Muzeum w Grudziądzu, ul. Wodna 3/5, jest otwarte we wtorki, środy i piątki w godz.: 10—18, w czwartki i soboty: 10—15, w niedziele i święta: 14—18. W poniedziałki i dni poświęczone Muzeum jest

zamknięte. We wtorki wstęp bezpłatny. W pozostałe dni opłata wynosi: 1 zł, ulgowa 0,50 zł oraz dla osób w grupach powyżej 10 — 0,25 zł.

WYSTAWY STAŁE

GALERIA WSPÓŁCZESNEGO MALARSTWA POMORSKIEGO.

MALARSTWO POLSKIE PRZEŁOMU XIX I XX WIEKU.

**PRADZIEJE ZIEMI CHELMIŃSKIEJ.
HISTORIA GRUDZIĄDZA W ZARYSIE.
KULTURA MATERIALNA OKOLIC GRUDZIĄDZA.**

WYSTAWY CZASOWE I RUCHOME

RYBOLÓWSTWO JEZIORNE — czasowa etnograficzna wystawa oświatowa zorganizowana ze zbiorów grudziądzkiego Muzeum w lokalu Prezydium PRN w Łasinie. Składają się na nią narzędzia pracy rybaków, w ilości około 150 eksponatów (ości, klocki, kolekcja igieł rybackich tzw. kleszczek, sieci itp.) Wystawione zbiory pochodzą z pierwszych powojennych darowizn od okolicznych rybaków.

SWIAT STAROŻYTNY — czasowa wystawa Muzeum w Grudziądzu, zorganizowana w Garnizonowym Klubie Oficerskim przy ul. 6 Marca. Ekspozycja zapoznaje na przykładzie kilkudziesięciu eksponatów z życiem starożytnych Egipcjan, Greków i Rzymian, a szczególnie z ich kulturą materialną i sztuką.

Z DZIEJOW REGIONU GRUDZIĄDZKIEGO — II część stałej wystawki historycznej, zorganizowana w klubie Szpitala Wojskowego w Grudziądzu. Ekspozycja przedstawia polską kulturę materialną w okresie od X do XV wieku. Składają się na nią wyroby garncarskie toczone na kole, wyroby kowalskie (siekiery, dłuta, gwoździe, zawiasy, przybory jeździeckie), części uzbrojenia: groty szczepów, fragmenty kołczugi, topory bojowe itp.

MALARSTWO WSPÓŁCZESNE — czasowa wystawa ze zbiorów Muzeum urządzona w klubie Szpitala Wojskowego w Grudziądzu, stanowiąca objazdowy zestaw dzieł współczesnego malarstwa polskiego. Na ekspozycję składa się 25 prac, a wśród nich obrazy: Stanisława Borysowskiego, Stefana Wojciechowskiego, Zygmunta Kotlarczyka, Ireny Kuźdowicz, Brunona Gęstwickiego, Mariana Turwida. Od 25 września br. „Malarstwo współczesne” będzie eksponowane w Garnizonowym Klubie Oficerskim w Grudziądzu, ul. Świerczewskiego 54 (dawny Aeroklub).

**FRAGMENTY PRAC NAGRODZONYCH W KONKURSIE
NA PISEMNA WYPOWIEDŹ — RECENZJĘ O GWMP**

„W STARYM BUDYNKU RODZI SIĘ NOWA SZTUKA” — **II nagroda**
godło „Janek” — autor: **Jan Smoluch** z Golubia—Dobrzynia

Dziwne dzieła sztuki. (...) Dekoracyjność. Swoboda artysty. Dyspozycja psychiczna. Prostota kompozycji. Sztuka dwudziestego wieku. Własne widzenie świata. Malarstwo abstrakcyjne. Malarstwo przedstawieniowe. Świat zagadkowy. Wielka sztuka. Galeria Współczesnego Malarstwa Pomorskiego.

Malarstwo, jak każda inna sztuka, ma uczyć wzruszać. Trzeba się uczyć patrzeć na malarstwo, tak jak trzeba się uczyć słuchania muzyki.

Malarstwo współczesne szuka innego spojrzenia na świat. Poznajemy go na nowo; świat brył, przeszerzeni, światła i koloru.

Galeria brzydkich obrazów. Dziwne, niewyraźne portrety ludzkie. Nie ma wśród nich ani jednej ładnej twarzy. (...). A jednak godzinami można się wpatrywać w te obrazy, które mimo swej powierzchownej brzydoty mają jakiś czar, urzekają widza artystycznym pięknem. Każda z tych prac (...) jest dziełem sztuki. Ma rzecz najważniejszą: prawdę i prostotę. Ale dostrzeżenie jej wymaga nieraz ogromnego wysiłku od odbiorcy, żąda odbiorcy przygotowanego.

Galeria Współczesnego Malarstwa Pomorskiego jest nie tylko zbiorem współczesnej sztuki malarskiej z przeznaczeniem dla szczupłego grona jej zwolenników, ale stawia ona przed sobą znacznie poważniejszy cel: upowszechnienie współczesnego malarstwa polskiego w jak najszerszym stopniu wśród wszystkich obywateli.

(...) Co jeszcze można powiedzieć o Galerii Współczesnego Malarstwa Pomorskiego? To, że mimo dużego podobieństwa prac artystów pomorskich do obrazów takich malarzy jak

Cezanne, Braque, Van Gogh, Picaso, widać u nich własny, samodzielny sposób tworzenia, szukania nowych tematów, form, rozwiązań kolorystycznych. Mam na myśli artystów: Stanisława Borysowskiego i Józefa Kotlarczyka. W pokazanych pracach tych artystów uwidacznia się to szczególnie.

(...) Dzięki otwarciu stałej Galerii Współczesnego Malarstwa Pomorskiego poznamy twórczość mniej znanych ale ambitnych i zdolnych malarzy pomorskich. Będziemy mogli porównać ich malarstwo z pracami bardziej już znanych plastyków. (...). A zatem GWMP jest dobrą szkołą i miejscem wymiany doświadczeń ściśle już warsztatowych między grupami twórczymi lub poszczególnymi malarzami.

Również samo rozmieszczenie eksponatów wewnątrz muzeum jest warte zwrócenia uwagi. Kiedy się patrzy kolejno na grupy lub pojedyncze obrazy odnosi się wrażenie, że stanowią one pewną całość. To w pewnej mierze ułatwia zrozumienie takiego czy innego zagadnienia przedstawionego w dziele „po malarzku”. Pomysł doskonały i dobrze praktycznie zrealizowany.

Sąsiedztwo starych spichrzy nadwiślańskich, zabytkowa architektura muzeum doskonale się nadaje na tego rodzaju ośrodek kulturalny. Można powiedzieć: w starym budynku rodzi się nowa sztuka. (...) Jest to więc dobra i pożyteczna placówka kulturalna. (...).

Które z aktualnie pokazanych prac w Galerii Współczesnego Malarstwa Pomorskiego podobają mi się najbardziej? „Toruń-Most” Stanisława Borysowskiego i „Przed burzą” Stanisława Łuczaka.

„Janek”

WYPOWIEDŹ O GWMP — III nagroda
godło „Anna” — autorka: **Anna R.**

(...) Galeria Współczesnego Malarstwa Pomorskiego pokazuje prace może niezbyt piękne dla wzroku, który np. cieszy twórczość Aleksandra Gierymskiego czy Leona Wyczółkowskiego, niemniej jest to malarstwo szczere.

Interesujące są prace Tymona Niesiołowskiego — twórcy pięknych aktów np. „Aktu z kwiatami” i „Półaktu dziewczyny”, Stanisława Borysowskiego poszukiwacza nowych rozwiązań fakturowych i kolorystycznych, Mieczysława Wiśniewskiego i Bolesława Zacharka — twórcy niezłych martwych natur. Dość dobre prace pokazała rodzina Kotlarczyków, szczególnie podoba mi się dzieło Józefa Kotlarczyka pt.: „Mosty”. Barbara Steyer, Jan Stępień, Irena Kuźdowicz, Krystyna Dąbrowiecka-Zimna, Wanda Czuryło i inni wystawiają swoje najlepsze z dotychczas stworzonych dzieł.

...Galeria Współczesnego Malarstwa Pomorskiego jest zbiorem dobrej sztuki, pełnej spokoju, równowagi i czystości twórczej. Jest miejscem odpoczynku dla jednych, dla drugich doskonałą szkołą uczącą tworzenia współczesnej sztuki plastycznej.

Na podstawie tego, co dotychczas zrobiono w tak krótkim czasie można żywić przekonanie, że odradzające się bardzo szybko, przy jednoczesnym poszukiwaniu swych własnych form twórczych, współczesne malarstwo pomorskie, mając otwartą stałą wystawę — Galerię Współczesnego Malarstwa Pomorskiego — zgromadzi w przyszłości w swoich salach najcenniejsze dzieła współczesnych pomorskich artystów, malarzy starego i młodego pokolenia. (...).

„Anna”

WYPOWIEDŹ O GWMP — III nagroda (równorzędna)
praca bez godła — autorka: **Maria Antoni**

W czerwcu oglądałam wystawę Galerii Współczesnego Malarstwa Pomorskiego. Mimo że nie mam wykształcenia malarzkiego, z dużym zainteresowaniem oglądałam martwe natury, pejzaże i inne obrazy. Nie tylko oglądałam, ale i czegoś się nauczyłam: sztuki patrzenia na współczesną plastykę i rozumienia jej. (...).

Najwybitniejsze i najładniejsze dzieła współczesnych malarzy pomorskich w mojej ocenie to: „Taniec” Stanisława Borysowskiego i „Akt z kwiatami” Tymona Niesiołowskiego. Niezależnie od wyżej wymienionych

podobają mi się również prace młodych artystów: „Cyrkowiec” Ireny Kuźdowicz, „Przed burzą” Stanisława Łuczaka i „Rudery” Izoldy Kotlarczyk.

(...) Galeria Współczesnego Malarstwa Pomorskiego jest doskonałym ośrodkiem kulturalnym. Ma również przed sobą dobrą perspektywę rozwoju, a tym samym i oddziaływania artystycznego swymi zbiorami na coraz to liczniejszą masę społeczeństwa pragnącego dobrej kultury i rozrywki. (...).

Maria Antoni

STRESZCZENIE WYPOWIEDZI O GWMP — praca wyróżniona
godło „Amatorka” — autorka: **Maria Wagnerówna z Grudziądza**

Ogłoszony konkurs na pisemną wypowiedź-recenzję o Galerii Współczesnego Malarstwa Pomorskiego jest jeszcze jedną okazją do obejrzenia tej ekspozycji w grudziądzkim Muzeum. Jej otwarcie ma dla Grudziądza szczególne znaczenie, bowiem pozwala mieszkańcom zapoznać się z autentycznymi dziełami polskiej sztuki współczesnej.

Autorka pracy omawia najpierw retrospektywną wystawę malarstwa polskiego przełomu XIX i XX wieku, poprzedzającą Galerię, a następnie przechodzi do wypowiedzi o GWMP.

Podkreśla, że jako amatorka, nie ma zamiaru wydawać krytycznej oceny prac; ustosunkowuje się do nich z punktu widzenia przeciętnego odbiorcy, któremu dostarczają niecodziennych wrażeń. Na szczególne wyróżnienie wg autorki zasługują prace: Stanisława Borysowskiego, Tymona Niesiołowskiego, Stefana Wojciechowskiego, Ireny Kuźdowicz, Zdzisiawa Nowaka-Czarnego, Kotlarczyków. Zwraca uwagę nowatorstwo prac tych malarzy, ciekawa faktura i własne metody twórcze. Całą wypowiedź kończy stwierdzenie, że GWMP jest miejscem dobrego przeglądu osiągnięć pomorskich twórców, prezentujących widzom najrozmaitsze propozycje malarstwa „Amatorka”

Z NASZEGO MUZEUM

Prace przygotowawcze nad nowym, drugim tomem „Rocznika Grudziądzkiego” dobiegają końca. Komitet Redakcyjny otrzymał już wszystkie materiały przeznaczone do publikacji, a wśród nich kilka pozycji, których autorami są pracownicy naszego Muzeum. I tak: dyrektor mgr Zbigniew Czerniak opracował artykuł pt. „Państwowe Muzeum w Grudziądzu (1. I. 1960—30. VI. 1961)”, stanowiący przegląd dorobku naszej instytucji w wymienionym okresie oraz wysuwający pewne postulaty rozwojowe Muzeum na przyszłość; asystent Józef Błachnio opracował: „Zbiory numizmatyczne Muzeum w Grudziądzu”, „Czterdziestolecie działalności Oddziału PTTK” — zarys historii grudziądzkiego krajoznawstwa i turystyki oraz „Nowe stanowiska kultury łżyckiej i wczesnopomorskiej w powiecie grudziądzkim” — wyniki badań powierzchniowych i prac wykopaliskowych prowadzonych przez Dział Archeologii Muzeum w okresie 1955—1960 r.

Czasowe wystawy oświatowe organizowane przez Muzeum poza terenem ekspozycyjnym naszej placówki cieszą się dużym powodzeniem i zawsze zyskują słowa uznania ze strony zwiedzających. Wymownym tego dowodem są też dane dotyczące frekwencji na ostatnich wystawach ruchomych urządzonych w Łasinie i klubie Szpitala Wojskowego w Grudziądzu. Ekspozycję łasińską pn. „Rybołówstwo jeziorne” obejrzało około 300 osób, a dwie wystawy w klubie Szpitala

Wojskowego — „Malarstwo współczesne” i I ekspozycję z cyklu pn. „Z dziejów regionu grudziądzkiego” — łącznie około 1000 zwiedzających.

Wystawę „Malarstwa współczesnego” będą mogli obejrzeć bywalcy GKO w Grudziądzu przy ul. Świerczewskiego 54 (budynek dawnego Aeroklubu).

Z inicjatywy Muzeum i w porozumieniu z kierownictwem klubu Szpitala Wojskowego w Grudziądzu wydana została drukiem składanka — katalog wystawy pn. „Malarstwo współczesne ze zbiorów Muzeum w Grudziądzu”. Ekspozycja została uruchomiona w klubie Szpitala Wojskowego w Grudziądzu w końcu lipca br. i czynna była do połowy września br. Składało się na nią 25 prac 21 współczesnych malarzy polskich. Składanka-katalog zawiera zestaw eksponowanych obrazów — ich tytuły i nazwiska autorów.

Robotnicy Spółdzielni Remontowo-Budowlanej zatrudnieni przy wykopach ziemnych związanych z adaptacją piwnic Muzeum na cele ekspozycyjne natrafili na głębokości 190 cm na dwa dobrze zachowane szkielety ludzkie. Kobieta i mężczyzna, do których należały szkielety, pochowani zostali obok siebie w odległości 65 cm, z rękoma ułożonymi wzdłuż ciała. Znalezione szkielety nie posiadały głów, a górne części klatek piersiowych były obmurowane zaprawą wapienną. Pozwala to przypuszczać, że zmarłych tych

pochowano tu jeszcze przed budową klasztoru (obecnie Muzeum). W czasie kopania fundamentów pod budynek prawdopodobnie usunięto głowy zmarłych jako najbardziej wystające, nie naruszając jednak pozosta-

łych części szkieletów, dla których zrobiono w murze fundamentu niewielką wypukłość. Zupełny brak wyposażenia szkieletów nie pozwala ustalić dokładnej chronologii grobu. (bos)

WYNIKI DALSZYCH BADAŃ ZAWARTOŚCI URN Z GROBU SKRZYNKOWEGO ZE STAREJ RUDY

Nawiązując do naszego komunikatu pt.: „Najnowsze odkrycie archeologiczne”, zamieszczonego w poprzednim numerze (sierpniowym) „Informatora Muzeum w Grudziądzu”, informujemy o wynikach dalszych badań zawartości 8 urn z grobu skrzynkowego odkrytego w Starej Rudzie pod Radzynie. Jak już wspominaliśmy, urny te przewieziono ze Starej Rudy do Muzeum w Grudziądzu i tu poddano szczegółowym badaniom. Dały one następujące wyniki:

Poza wzmiankowaną już uprzednio brązową zapinką dł. 9 cm, wykładaną niebieskim szkliwem, znaleziono kilkadziesiąt fragmentów paciorków z tego samego szkliwa, przy czym jeden z nich posiada 4 mm bruzdę do przewlekania sznurka. Obok ułamków szkliwa znajdowały się drobne fragmenty drucików brązowych grubości 2 mm. Poza tym znaleziono dwa kolczyki: jeden, dobrze zachowany, o średnicy 20 mm, wykonany z drutu grubości 2,5 mm, a drugi mocno przepalony, o średnicy 28 mm. Oba kolczyki nie mają żadnych ozdób. W jednej z urn była kłamra broszki dł. 3,8 cm, szer. 40 mm, wykonana z cienkiej blaszki brązowej.

Jedynym przedmiotem, spośród znalezionych, wykonanym z żelaza jest kolczyk w kształcie strzemięcia, formatu 22 × 23 mm, zrobiony z drutu żelaznego o średnicy 3 mm. Kolczyk zakończony jest grubą pętlą wykonaną z tego samego drutu.

Można więc stwierdzić, że wyposażenie urn było bardzo skromne; zawierały one tylko po jednym przedmiocie lub fragmencie przedmiotu i to najczęściej w mocno zniszczonym stanie.

Znalezione w urnach przedmioty zostaną niebawem opracowane naukowo.

(J. Bł.)

NOWINKI MUZEALNE ZE ŚWIATA

WYSTAWA WSPÓŁCZESNEGO MALARSTWA POLSKIEGO W NOWYM JORKU. W nowojorskim Muzeum Sztuki Nowoczesnej otwarto wystawę pn. „Piętnastu polskich malarzy”. Zaprezentowano na niej 75 dzieł współczesnego malarstwa polskiego, m. in. obrazy Potworowskiego, Kantora, Kobzdeja, Lebensteina, Brzozowskiego, Tchórzewskiego. Wystawę zorganizował Peter Selz, kurator działu malarstwa i rzeźby w Muzeum Nowojorskim.

WYSTAWA PLAKATU POLSKIEGO W WASZYNGTONIE. W bibliotece kongresowej Stanów Zjednoczonych w Waszyngtonie uruchomiono wystawę plakatu polskiego. Znajdują się na niej m. in. plakaty Lenicy, Zamecznika, Tomaszew-

skiego, Świerzego, Fangora. Wystawa spotkała się z bardzo pochlebnią recenzją w prasie waszyngtońskiej.

CENNE ZABYTKI HISTORYCZNE PRZEKAZANE POLSCE PRZEZ WŁADZĘ NRD. Ostatnio władze NRD przekazały Polsce kilkaset cennych pozycji archiwalnych, związanych z działalnością odłamu braci czeskich w rejonie Leszna Włkp., a wywiezionych przez hitlerowców do Niemiec. Na dokumenty te natrafił swego czasu przedstawiciel PAN, który prowadził poszukiwania archiwalne na terenie NRD. Wśród przekazanych Polsce materiałów znajduje się sporo oryginalnych dokumentów, korespondencji i ksiąg.

FRANCUSKA WYSTAWA W MOSKWIE. W połowie sierpnia br. otwarta została w parku Sokolniki w Moskwie wielka wystawa francuska. Zajmuje ona powierzchnię 40 tys. m. kw. Wystawcami są liczne firmy przemysłowe i handlowe. Na wystawie znajduje się m. in. pawilon poświęcony Paryżowi, pawilon architektury oraz kultury i nauki, kino panoramiczne, czytelnia literatury francuskiej, a także ekspozycja prac 70 wybitnych artystów francuskich.

WIELKIE WYSTAWY GRAFIKI W JUGOSŁAWII I SZWAJCARII. W Lublaniu (Jugosławia) otwarto wystawę — przegląd prac grafiki światowej. Zgromadzono na niej ok. 1000 dzieł z 30 krajów. Poziomem wyróżniają się prace nadesłane z USA, Szwecji i Polski. Nagrodę specjalną dla dzieła wyrażającego idee ogólnoludzkie przyznano S. Suberlakowi z Polski.

Podobną wystawę zorganizowano w Grenchen (Szwajcaria), a pierwszą nagrodę uzyskał tu czołowy grafik japoński Kumi Sugai.

SALON SZTUKI PIĘKNEJ W RIJECE. Co drugi rok w Galerii Sztuk Pięknych w Rijecie (Jugosławia) organizowana jest wystawa pod nazwą „Salon”. Tegoroczny „Salon 61” jest czwartą wystawą od roku 1954. Liczba autorów i prac z każdym rokiem wzrasta. Na obecnej wystawie zaprezentowano prace 65 autorów w ilości 140 obrazów, rzeźb i grafik. Rijeckie „Salony” odnoszą też duże sukcesy za granicą.

POMNIK VAN GOGHA. W Auvers sur Oise, gdzie 71 lat temu zastrzelił się Van Gogh, stanie pomnik poświęcony wielkiemu malarzowi. Autorem pomnika jest rzeźbiarz o światowej sławie — Osip Zadkin, który poświęcił temu dziełu 8 lat pracy.

PRACE PLASTYKÓW TORUŃSKICH NA WYSTAWACH ZAGRANICZNYCH. Na zakończonym niedawno Festiwalu Morza Bałtyckiego w Rostocku (NRD) wystawiali także swoje prace znane toruńskie graficzki — Barbara Narębska-Dębska i Maria Waśowska. Prace graficzne Barbary Narębskiej-Dębskiej znalazły się również na IV Biennale Grafiki w jugosłowiańskiej Lublaniu.

Z KRAJU

NOWE CENNE ODKRYCIA W WIŚLICY. Ekspedycja archeologiczna UW i Politechniki Warszawskiej, prowadząca prace wykopaliskowe w tysiącletniej Wiślicy, dokonała nowych bardzo cennych odkryć. W północno-zachodniej części miasta odkopano fragmenty fundamentów, które stanowią część budowli romańskiej z XI—XII wieku. Pozwala to wnioskować, że Wiślica już w owym okresie była dużym ośrodkiem miejskim zajmującym powierzchnię znacznie rozleglejszą niż podają najstarsze wzmianki historyczne.

WYSTAWA CHIŃSKIEJ SZTUKI LUDOWEJ. W pałacu Kultury i Nauki w W-wie nastąpiło uroczyste otwarcie wystawy sztuki ludowej prowincji Kueiczou ChRL. Obejmuje ona ponad 200 eksponatów: tkaniny, makaty, batik, hafty, ceramika, wyroby z laki i srebra — dzieła artystów siedmiu narodowości zamieszkujących Kueiczou.

CHINY W OCZACH POLSKIEGO MALARZA. W warszawskim „Bristolu” czynna jest indywidualna wystawa grafik i

akwrel Gerarda Desputa, obecnie studenta Centralnego Instytutu Sztuki w Pekinie.

WYSTAWA KSIĄŻKI RUMUŃSKIEJ. W związku ze świętem narodowym Rumuńskiej Republiki Ludowej zorganizowana została w „Księgarni Literackiej” na Rynku Staromiejskim w Warszawie wystawa literatury rumuńskiej w przekładach polskich.

MALARSTWO MONUMENTALNE KAZIMIERZA OSTROWSKIEGO. Na odbywającym się Festiwalu Sztuk Plastycznych w Sopocie zaprezentowano m. in. malarstwo Kazimierza Ostrowskiego, wyróżniające się niezwykle efektami fakturalnymi i oryginalnym zastosowaniem nowych materiałów. Na uwagę zasługują wielkie cykle: „Spawacz”, „Hutnik”, „Kosmonauci”.

NOWE MUZEA. Muzealnictwo polskie wzbogaci się wkrótce o wiele nowych obiektów. I tak prowadzone są prace adaptacyjne X Pawilonu na Oddział Muzeum Historycznego Polskiego Ruchu Rewolucyjnego, w toku są prace przy

adaptacji budynku przy ul. Kredytowej w W-wie na siedzibę Muzeum Kultury i Sztuki Ludowej, dokonywana jest reorganizacja Muzeum Morskiego w Gdańsku — m. in. odbudowa synnego Żurawia, usamodzielnienie Muzeum Archeologicznego w Gdańsku i Wrocławiu. W dalszych planach przewiduje się: uruchomienie Muzeum Jana Kochanowskiego w Czarnolesie, zakończenie prac przy organizacji Muzeum Bolesława Prusa w Nałęczowie, uruchomienie we Wrześni muzeum poświęconego strajkowi szkolnemu dzieci polskich w okresie zaboru pruskiego i prace nad organizacją muzeów regionalnych w Lwíwie, Biłgoraju, Krasnymstawie, Kazimierzu n. Wisłą, Łukowie i Oleśnie.

FESTIWAL POETÓW LUDOWYCH W NAŁĘCZOWIE. W połowie sierpnia br. otwarta została w Nałęczowie wystawa sztuki ludowej i amatorskiej z terenu powiatu puławskiego. Ukazuje ona bogaty dorobek twórców ludowych w zakresie ceramiki, wycinanki, pisanki, tkactwa,

metaloplastyki, rzeźby w drzewie, wyrobach z rogu i włosia oraz malarstwa.

„Z TECHNIKĄ NA TY”. Pod takim tytułem zorganizowano w Chorzowskim Parku Kultury i Wypoczynku Wojewódzką Wystawę Postępu Technicznego. Pokazuje ona szereg ciekawych eksponatów i wynalazków obrazujących możliwości polskiej myśli technicznej.

WYSTAWA MUZEUM ARCHEOLOGICZNEGO W KRAKOWIE. W gmachu Muzeum Archeologicznego w Krakowie (ul. Senacka 3) otwarta została wystawa pn. „Kontakty zagraniczne Muzeum Archeologicznego w zakresie służby oświatowej”. Daje ona przegląd materiałów fotograficznych, dotyczących nowoczesnej ekspozycji muzeów wschodu i zachodu, obraz architektury gmachów muzeów oraz zawiera publikacje różnego typu odnośnie form pracy oświatowej w muzeach całego świata. Materiały do wystawy zostały zebrane w wyniku wymiany książek z 90-ma instytucjami muzealnymi w kraju i za granicą.

Z POMORZA

II CZĘŚĆ MIĘDZYNARODOWEJ WYSTAWY FOTOGRAFIKI W BYDGOSZCZY. W bydgoskich salach CBWA ekspozycyjna jest druga część Międzynarodowej Wystawy Fotografiki Artystycznej, na którą składają się najlepsze prace fotografików z kilku dalszych krajów, m. in. z Brazylii, Indii, Japonii, Rumunii, Węgier, Singapuru i Szwecji.

WYSTAWA PLAKATÓW. W związku z 10-leciem Wydawnictwa Artystyczno-Graficznego zorganizowano w Klubie MPiK w Bydgoszczy wystawę retrospektywną plakatów wydanych przez WAG. Autorami ich są czołowi plastycy polscy, których osiągnięcia w tej dziedzinie grafiki znane są i poza granicami kraju.

MALARSTWO GRZEGORZA JANOWICZA. W małym Salonie Sztuki w Bydgoszczy otwarto wystawę malarstwa olejnego Grzegorza Janowicza, studenta architektury Politechniki Gdańskiej. Organizatorami ekspozycji są: Towarzystwo Przyjaciół Sztuki i ZPAP w Bydgoszczy.

ODKRYCIE POLICHROMII Z XVIII WIEKU. W czasie kapitalnego remontu zabytkowych kamienic przy ul. Dzierżyńskiego w Toruniu odkryto pięć poli-

chromowanych stropów z początku XVIII wieku. Są to jedne z najciekawszych zabytków tego typu w Polsce.

ORYGINALNE MUZEUM W INOWROCŁAWIU. Na rynku w Inowrocławiu przystąpiono do prac ziemnych mających na celu odkrycie fundamentów średniowiecznego ratusza. Po odsłonięciu fundamentów wykop zostanie przykryty szklanym dachem i przekształcony w oryginalne muzeum. Zgromadzi się w nim wykopaliska archeologiczne, które po wojnie odkryto na terenie Inowrocławia.

„WIELKOPOLSKA SZTUKA LUDOWA”. To tytuł wystawy urządzonej w Muzeum w Koszalinie przez Muzeum Narodowe w Poznaniu. Jest ona, podobnie jak szereg poprzednich, wynikiem współpracy między dyrekcjami obu muzeów.

GRAFIKA LAT 1900—1960. Również w koszalińskim Muzeum otwarto dużą wystawę współczesnej grafiki polskiej. Obejmuje ona najwybitniejsze dzieła polskie z lat 1900—1960. Ponad sto prac pochodzi ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie, które udostępniło je koszalińskiej publiczności.

W SŁUŻBIE SZTUKI KOCIEWIA. Staniem w Starogardzie Gdańskim pierwszą w Polsce wystawę sztuki kociewskiej. Przedmiotem ekspozycji są stare, regionalne sprzęty kociewskie, ceramika i sztuka. Starogardzka wystawa pomyślana jest jako załazek przyszłego Muzeum Ziemi Kociewskiej.

WYSTAWA SZTUKI LUDOWEJ WOJEWÓDZTWA BIAŁOSTOCKIEGO. W o-

kresie sierpnia i września br. Muzeum w Białymstoku zorganizowało w swoich salach ekspozycyjnych wystawę sztuki ludowej województwa białostockiego. Składają się na nią wyroby z drzewa, papieru, metalu i inne. Wystawa wzbudza duże zainteresowanie zwiedzających i jest swoistą zapowiedzią wrześniowego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego.

(bos)

WYDAWNICTWA NADESLANE

Gładysz Antoni — Pamiątki plebiscytowe. Wystawa w Muzeum w Chorzowie. Odbitka z kwartalnika „Zaranie Śląskie”, zeszyt specjalny 1a, b, m. i r. (nadesłało Muzeum w Chorzowie).

Grzeškowiak Jan — Włocławek przed tysiącem lat, Włocławek 1960, (nadesłało Muzeum Kujawskie we Włocławku).

Italienische zeitgenössische Grafik, Greifswald 1961, (nadesłało Muzeum w Stralsundzie, NRD).

Malinowski Tadeusz — Muzeum Archeologiczne w Poznaniu, Poznań 1959, (dar autora).

Malinowski Tadeusz — O badaniach cmentarzyska sprzed około 3 tysięcy lat w Olszynie w powiecie żarskim, Żary, 1959 (dar autora).

Pamiętnik Związku Historyków Sztuki i Kultury, T. I, 1948, Warszawa 1948, (nadesłało Stowarzyszenie Historyków Sztuki w Warszawie).

Rocznik Białostocki, T. I, Białystok 1961, (nadesłało Muzeum w Białymstoku).

Wystawa nabytków 1957—1961; katalog, Lidzbark 1961, (nadesłało Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku).

Wystawa prac „Grupy Kujawskiej” Związku Polskich Artystów Plastyków; katalog, Włocławek 1961, (nadesłało Muzeum Kujawskie we Włocławku).

Zbiory i działalność w Roku Jubileuszowym. Częstochowa 1961, (nadesłało Muzeum Regionalne w Częstochowie).

Wydawca: Muzeum w Grudziądzu, ul. Wodna 3/5, tel. 31-39.
Redaguje Kolegium. Nakład 500 egzemplarzy
